

TIBBIY TA'LIMDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR: METODIKA VA AMALIYOT INTEGRATSIYASI

Ruzmetov Ulug'bek Avezmetovich

Urganch davlat tibbiyot instituti

Abdullayeva Xafiza Davronovna

Urganch davlat tibbiyot instituti

Normatova Donoxon Baxtiyorovna

Urganch davlat tibbiyot instituti davolash fakulteti talabasi

Аннотация. Mazkur maqolada tibbiy oliy ta'lim muassasalarida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash masalalari, xususan, sud tibbiyoti fani misolida metodik yondashuvlarning o'ziga xos jihatlari yoritilgan. Ta'lim jarayonida interaktiv usullar, amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga yo'naltirilgan mashg'ulotlar va ularning samaradorligi tahlil qilingan.

Калит so'zlar: tibbiy ta'lim, pedagogik texnologiyalar, metodika, sud tibbiyoti, interaktiv usullar, amaliy ko'nikmalar.

Аннотация. В данной статье освещаются вопросы применения современных педагогических технологий в медицинских высших учебных заведениях, в частности, особенности методических подходов на примере дисциплины «Судебная медицина». Проанализированы интерактивные методы в учебном процессе, занятия, направленные на формирование практических навыков, и их эффективность

Ключевые слова: медицинское образование, педагогические технологии, методика, судебная медицина, интерактивные методы, практические навыки.

Abstract. This article highlights the issues of using modern pedagogical technologies in higher medical educational institutions, specifically focusing on the unique aspects of methodical approaches in the field of forensic medicine. The paper

analyzes interactive methods in the educational process, sessions aimed at developing practical skills, and their overall effectiveness.

Keywords: *medical education, pedagogical technologies, methodology, forensic medicine, interactive methods, practical skills.*

Kirish. Zamonaviy tibbiy ta'lim oldida murakkab vazifa turibdi: nazariy bilimlarni chuqur egallagan, amaliy ko'nikmalarni mukammal o'zlashtirgan, mustaqil fikrlay oladigan yuqori malakali shifokorlar tayyorlash. Bu vazifani amalga oshirishda an'anaviy o'qitish usullari bilan bir qatorda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish alohida ahamiyat kasb etadi. Tibbiyot universitetlarida olib borilayotgan islohotlar ta'lim jarayoniga zamonaviy metodik yondashuvlarni joriy etishni taqozo etmoqda. Xususan, sud tibbiyoti kabi murakkab va mas'uliyatli fanlarni o'qitishda pedagogik texnologiyalarni qo'llash o'ziga xos xususiyatlarga ega.

Asosiy qism. Tibbiy ta'limda pedagogik texnologiyalarning o'rni.

Tibbiy ta'limda pedagogik texnologiyalar deganda, o'qitishning maqsadga yo'naltirilgan, qat'iy belgilangan bosqichlardan iborat bo'lgan va kafolatlangan natijani ta'minlaydigan jarayoni tushuniladi. Bu jarayon o'qituvchi va talabaning o'zaro hamkorligiga asoslangan bo'lib, unda talaba faol ishtirokchi sifatida namoyon bo'ladi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash mavzuni o'zlashtirishda samarali natija beradi. Ma'ruza davomida talabalar mustahkamlovchi texnikadan foydalanilganda faol ishtirok etishgan, bu esa interaktiv usullarning ahamiyatini ko'rsatadi.

1. Maqsad, vazifa va bosqichlarni aniq belgilash

Har bir mashg'ulotning aniq maqsadi, asosiy vazifalari va bosqichlari belgilab olinadi. Bu o'qituvchiga jarayonni to'g'ri boshqarish, talabalarga esa nimaga erishish kerakligini tushunish imkonini beradi.

2. O'qituvchi uchun mashg'ulotni tashkil etish usullari

O'qituvchi mashg'ulotni tashkil etishda turli xil interaktiv metodlardan foydalanishi mumkin. Bular jumlasiga:

Aqliy hujum – talabalarning mavzu yuzasidan dastlabki bilimlarini aniqlash va faollashtirish uchun

Klaster – mavzuning asosiy tushunchalari va ular orasidagi bog'liqlikni tizimlashtirish

Venn diagrammasi – o'xshash va farqli jihatlarni solishtirish

Keys-stadi – real hayotiy vaziyatlarni tahlil qilish

3. Talaba uchun mashg'ulotni tashkil etish usullari

Talabalarning mustaqil ishlashi va faolligini ta'minlash uchun quyidagi usullar qo'llaniladi:

Kichik guruhlarda ishlash – hamkorlikda muammolarni hal etish

Rolli o'yinlar – real vaziyatlarni modellashtirish

Taqdimotlar – mustaqil izlanish natijalarini namoyish etish

Amaliy topshiriqlar – nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llash

4. Didaktik ta'minot va texnik vositalar

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar samaradorligi ularning didaktik ta'minoti va texnik vositalar bilan jihozlanganligiga bog'liq. Bular:

Multimedia vositalari (proyektor, interaktiv doska, kompyuter)

Virtual laboratoriyalar va simulyatorlar

Tarqatma materiallar

Vizual qo'llanmalar (rasmlar, sxemalar, jadvallar)

"FSMU" texnologiyasi

F – fikringizni bayon eting

S – fikringizni asoslang

M – misol keltiring

U – umumlashtiring

Bu texnologiya talabalarning mantiqiy fikrlash va o'z fikrini asoslash qobiliyatini rivojlantiradi.

"Boomerang" texnologiyasi

Talabalar uyda mustaqil ravishda mavzuni o'rganadilar, so'ng mashg'ulotda o'rgangan materiallari asosida topshiriqlarni bajaradilar va bir-birlarini baholaydilar. Bu metod mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini shakllantiradi.

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasi

Tibbiyot fanlaridida amaliy mashg'ulotlar asosiy o'rin tutadi. Quyida amaliy mashg'ulotlarni tashkil etishning namunaviy tuzilmasi keltirilgan:

1. Kirish qismi (10-15 daqiqa)

- Talabalar bilimini aniqlash
- Mashg'ulot maqsadi va vazifalarini e'lon qilish
- Kerakli jihozlar va materiallar bilan tanishtirish

2. Asosiy qism (60-70 daqiqa)

Nazariy ma'lumotlarni qisqacha takrorlash

Amaliy ko'nikmalarni namoyish etish

Talabalarning mustaqil ishlashi

Individual va guruhli maslahatlar

3. Yakuniy qism (10-15 daqiqa)

Bajarilgan ishlarni tahlil qilish

Xatolarni muhokama qilish

Baholash va uy vazifasini berish

Pedagogik texnologiyalarning samaradorligi

Tajribalar shuni ko'rsatadiki, pedagogik texnologiyalarni tizimli qo'llash quyidagi natijalarni beradi:

Talabalarning o'quv materialini o'zlashtirish darajasi ortadi

Talabalar faolligi va motivatsiyasi kuchayadi

Mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuv rivojlanadi

Amaliy ko'nikmalar samarali shakllanadi

O'qituvchi va talaba o'rtasidagi hamkorlik mustahkamlanadi

Ta'lim sifati va samaradorligi oshadi

Xulosa. Tibbiy ta'limda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash dolzarb masala bo'lib, bu borada sud tibbiyoti kabi amaliy fanlar muhim ahamiyat kasb etadi. O'qitish metodikasini takomillashtirish, interaktiv usullarni keng joriy etish, amaliy mashg'ulotlarni samarali tashkil etish yuqori malakali tibbiy kadrlar tayyorlashning asosiy omillaridir. Kelgusida tibbiy ta'limda pedagogik texnologiyalarni yanada takomillashtirish, masofaviy ta'lim imkoniyatlaridan keng foydalanish, virtual simulyatorlar va laboratoriyalarni joriy etish, talabalar mustaqil ishini samarali tashkil etish kabi vazifalar dolzarbligicha qolmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Kuramboyevich, Kuryazov Akbar; Davronovna, Abdullayeva Hafiza
HEMICAL COMPOSITION AND POLYMERIZATION PROCESS OF COMPOSITE FILLINGS (RESTORATIVE MATERIALS)- AMERICAN JOURNAL OF APPLIED MEDICAL SCIENCE 2025/12/21
2. XIRURGIK AMALIYOTLARDA ISHLATILADIGAN ANTISEPTIK VA DEZINFEKSIYALOVCHI MODDALAR: KIMYOVIY TABIATI VA TA'SIR MEXANIZMI- Abdullayeva, Xafiza; Davletov, Mirzohid; Ahmedov, Jo'shqinbek
SOUTH ARAL SEA MEDICAL JOURNAL 2025/11/24 267-271 bet
3. Sh.B.Formanova, B.A.Jurayeva, X.D.Abdullayeva, Z.X.Xamroquova, G.T.Ikromov- "Anorganik kimyo". Darslik Guvoxnoma №197267
4. X.D Abdullayeva -Development of contextual tasks in teaching chemistry to students of a medical university- International Conference on Advance Research in Humanities, Sciences and Education Hosted from Rome, Italy <https://conferencea.one> January 30th, 2025
5. X.D Abdullayeva "The importance of modern lesson types in teaching chemistry at medical higher education institutions" International scientific journal Science shine 4- son, 2.02.2025. b-276-282),
6. Abdullayeva Xafiza Davronovna, Atadjanova Zamira, Ibodullayeva Muqaddas Olimboyevna - "Blended and digital teaching strategies for chemistry in medical education The multidisciplinary journal of sciences and technology 21.04.2025

7. Khasanov Sh.B., Khudoyberganov O.I., Karimova M.E

Batirova D.G. Electronic journal of actual problems of modern science, education and training. – 2022. – № 8 (August). – P. 64–73. – ISSN 2181-9750. – URL: <http://khorezmscience.uz>

8. K Hasanov Sh.B., Xudoyberganov O.I., Karimova M.E ketorolakning monoetanolamin bilan molekulyar kompleks birikmasi sintezi - International Journal of Science and Technology. – 2024. – Vol. 1, No. 24 (October). – P. 94–103. – ISSN 3030-3443.

9. Khudoyberganov O.I., Karimova M.E Synthesis and investigation of the antibacterial activity of mixed-ligand coordination compounds of cobalt(II) ion with ketorolac - Science and Innovation International Scientific Journal. – 2025. – Vol. 4, No. 9 (September). – P. 10–18. – ISSN 2181-3337. – DOI: 10.5281/zenodo.17108415

10. Khudoyberganov O.I., Karimova M.E Synthesis and analysis of the coordination compound of Zn(II) ion with ketorolac - Science and Innovation International Scientific Journal. – 2025. – Vol. 4, No. 9 (September). – P. 4–9. – ISSN 2181-3337. – DOI: 10.5281/zenodo.17108298

11. Hasanov Sh.B., Xudoyberganov O.I., Karimova M.E Cu(II) ionining ketorolak bilan kompleks birikmalari sintezi va antibakterial faolligi - Qo‘qon davlat pedagogika instituti ilmiy xabarlari. – 2025. – № 6. – B. 41–49. – (OAK toifasidagi jurnal). – URL: <https://journal.kspi.uz>.

12. Karimova M.E. Ismailova Sh.A., Xudoyberganov O.I., Khasanov Sh.B Synthesis and study of the coordination compound of zinc nitrate with ketorolac - Electronic journal of actual problems of modern science, education and training. – 2025. – № 7 (July). – P. 37–43. – ISSN 2181-9750. – URL: <http://18.khorezmscience.uz>

13. Ибодуллаева М.О. Атаджанова З.Ю.- Conductometric Titration of Acids in Mixed and Non-Aqueous Solutions - Eurasian Journal of Engineering and Technology www.geniusjournals.org

Volume 7 | June, 2022 ISSN: 2795-7640

14. Atamuratova N.R, Atadjonova Z.Y, Ibodullayeva M.O POLIMER VA GETEROSIKLIK BIRIKMALAR , ULARNING FOYDASI VA DORI SIFATIDA QO'LLANILISHI- QISHLOQ XO'JALIGI VA GEOGRAFIYA FANLARI ILMIIY JURNALI 10 OKTYABR / 2024 YIL / 4 – SON

49-55 betlar

15. Палванов Н.С. Атаджанова З.Ю. Ибодуллаева М. О. Электрометрическое определение бинарных смесей дикарбоновых кислот в смешанных и неводных растворах Методы науки» Научно-практический журнал № 1, январь 2019г. ISSN 2541-8041

16. Атаджанова З.Ю. Ибодуллаева М. О “Ферментларнинг иммобилизация килишда полисахаридларнинг ахамияти” ЭПИДЕМИЯ ШАРОИТИДА ЗАМОНАВИЙ ТИББИЁТНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ” Республика онлайн-амалий конференция материаллари. 15 апрель 2021 йил. Термез-2021 459 бет.

17. Алимова Махлиё Махмуд кизи Атаджанова Замира Юсуповна Ибодуллаева Мукаддас. Олимбоевна РОЛЬ ВИТАМИНА D ПРИ ЭНДОКРИННОМ БЕСПЛОДИИ У ЖЕНЩИН, ПРОЖИВАЮЩИХ В ЗОНЕ ПРИАРАЛЬЯ- INTERNATIONAL CONFERENCE ON MEDICINE, SCIENCE, AND EDUCATION. -Volume 02, Issue 04, 2025 27 INTERNATIONAL, 2025-yil. Volume 02, Issue 04, 2025 27 INTERNATIONAL

18. Ш.Б.Хужаниёзов, З.Ю.Атажанова, М.О.Ибодуллаева ПОЛУЧЕНИЯ ЭВГЕНОЛА В ПРИСУТСТВИИ МАЛЫХ КОЛИЧЕСТВ $FeCl_3 \cdot 6H_2O$ -

The Multidisciplinary journal of science and technology. -ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261, 2022-2.889, 2023- 5.384, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024, 2025-yil. VOLUME-5, ISSUE-4